

управног права. Међутим, и поред овог новог методолошког приступа који сажето и приступачно студентима и заинтересованим указује на основне теоријске концепције управног права, излагања у овом уџбенику достижу највиши теоријски домет. Овај нови вид уџбеника управног права свакако може имати и одређени педагошки смисао и утицај да студенти и остали заинтересовани буду упућени да што више разумеју сложену управну стварност и правила управног права као и управно-судску праксу и тако им омогућити да се што више оспособе да критичким анализама и теорије и праксе и целокупне друштвене стварности, утичу на развој управног права у циљу што веће свести о потреби обезбеђења и поштовања заштите права грађана како би у пракси будући правници савесно и што објективније примењивали правна правила управног права.

И поред свих наведених одлика овог новог методолошког приступа у садржају уџбеника управног права који је свакако у одређеној мери нов, и педагошки целисходан и користан, нема сумње да ће класични уџбеници управног права као и посебне монографије које детаљно обрађују одређену материју управног права и даље бити неопходни. На крају, могло би се рећи, да се и класични уџбенички начин излагања управног права и нови начин излагања који предлажу prof. Dupuis и гђа Marie-José Guédon узајамно допуњују јер оба ова уџбеничка модела могу, сваки на свој начин, вршити одређен утицај на формирање правника.

Д. Б. Денковић

ЗБИРКА СУДСКИХ ОДЛУКА ИЗ ОБЛАСТИ ГРАЂАНСКОГ ПРАВА,
1973—1986, Врховни суд Србије, Београд, 1986, стр. 387, цена 3500 динара

У релативној оскудници систематичног и континуираног објављивања судских одлука највиших југословенских судова, које треба да послужу за брзо и лако упознавање и праћење савремене судске праксе из области грађанског права, хвале је вредан напор Врховног суда Србије да се поново ангажује у издавању *Збирке судских одлука*, како би правни ставови које заузима овај суд постали доступни широком кругу корисника. Оваква збирка је објављена први пут 1972. године у три књиге, и обухватала судску праксу из области кривичног, грађанског и судско-управног права Врховног суда Србије, одељења Врховног оуда Србије у Новом Саду и Приштини и Врховног суда Југославије у периоду од 1946. до 1972. године.

Збирка која се управо појавила садржи правне ставове и сентенце из одлука Врховног суда Србије које су донете у периоду од 1973. до 1986. године у предметима о којима је решавао Врховни суд Србије по редовним и ванредним правним лековима, као и правне ставове и сентенце из одлука Савезног суда, уколико се односе на примену савезних закона из области материјалног и процесног права. Приређивачима *Збирке* посао је унеколико био олакшан захваљујући томе што је, у времену у коме су доношене објављене одлуке, правни систем у области грађанског права био готово у потпуности регулисан савезним прописима (Закон о облигационим односима, Закон о основним својинско-правним односима) односно републичким законима СР Србије (Закон о браку и породичним односима, Закон о наслеђивању, Закон о стамбеним односима, Закон о праву својине и другим стварним правима, Закон о промету непокретности, Закон о ванпарничном поступку и др.).

Објављено је 2036 правних ставова, односно сентеници судских одлука из области својинско-правних односа, друштвене својине, облигационог, наследног, породичног, стамбеног и ауторског права, ванпарничног, ванпарничног и извршног поступка и један број ставова из меничног и чековног права, обавезног осигурања у саобраћају, радног односа са послодав-

цем и закључења уговора о поклону. Избор сентени извршен је првенствено презентирањем оних одлука о спорним правним односима на које законски текстови ниоу дали непосредан одговор или оних у којима су изражени ставови од општијег значаја. Нарочита пажња посвећена је својинско-правним односима у вези са стицањем права својине и осталих стварних права изведених из права својине, као и правном режиму и заштити друштвене својине, посебно у вези са урбаним развојем и изградњом инвестиционих и комуналних објеката од посебног друштвеног интереса. У области облигационо-правних односа објављени су правни ставови и сентенице из многих области, с особито богатом праксом у области накнаде материјалне и нематеријалне штете. У оквиру материје која се односи на наследно-правне, породично-правне и стамбено-правне односе, у *Збирци* су објављене многобројне одлуке о питањима која су дуго била предмет различитих тумачења досадашње судске праксе, као што су, рецимо, питања везана за живот у ванбрачној заједници. Најзад из области парничног поступка објављено је више правних ставова и сентенице које се односе на разграничење судске надлежности од надлежности органа управе, док је из области ванпарничног и извршног поступка узет релативно мали број одлука, с обзиром на ограничену надлежност Врховног суда Србије у овом домену. За жаљење је, међутим, што у *Збирци* нема ниједног регистра (систематског, законског или предметног), чиме би се читаоцу омогућило лако и брзо сналажење. Уместо тога, сентенце су груписане према природи материје којој припадају са видним настојањем да се прати систематика института правних правила, закона и других нормативних аката који регулишу правне односе из области грађанског права. Редослед сентенице стога је начињен у складу с овим захтевима, а не према времену доношења одлука, како би се компензирао недостатак регистра. Изостављена су, на жалост, и образложења правних ставова и одлука, која су у неким правним питањима управо од непроцењиве користи за правилно разумевање суд

Полазећи од тога да одлуке судова донете у конкретним предметима не обавезују у погледу израженог правног схватања ни суд који је одлуку донео нити остале судове, јер судска пракса у југословенском праву није извор права, редактори *Збирке* су скромно напоменули да овакву публикацију сматрају корисном, с обзиром да правни ставови и сентенце из одлука својим упућујућим, одређујућим и обавезујућим карактером доприносе уједначавању и даљем развоју судске праксе. Свакако да нису погрешили! Штавише, *Збирка* представља неопходан приручник и вредан материјал за све оне који се баве правном теоријом или применом права, а корисно ће послужити и многим који због сопствених нерасправљених односа имају потребу за правним саветом.

мр Марија Драшкић